

Polenresan 2011

Resentryck sammanfattade av Jan Lundegrén

2010 gjorde en delegation hydrotekniker från Polen en resa genom Sverige och Finland. Goda kontakter etablerades med b.la. Hydrotekniska Sällskapet (HS). I juni 2011 kom en inbjudan till HS att på mycket generösa villkor delta i ett internationellt seminarium i Chalin, en konferensanläggning utanför Poznan, som ligger i region Storpolen c:a 30 mil väster om Warszawa. För inbjudan och arrangemang svarade Zenon Siwinski, ordförande i Koninregionens Hydrotekniska Sällskap.

Måndag den 12 september landade 15 svenska och två åländska HS-vänner i regionhuvudstaden Poznan. Dagen innan hade 13 deltagare från Ukraina anlänt och det digra seminarieprogrammet kunde starta under ledning av en grupp mycket ambitiösa kollegor och dignitärer från Polen. Seminariet pågick i högt tempo till fredag förmiddag den 16 september. Vi hade då genomfört ett 30-tal studiebesök. Därutöver avnjutit ett stort antal läckra måltider i mycket varierade och charmiga miljöer.

Seminariet bestod till största delen av studieresor till lands och till sjöss. Utanför bussfönstren dominerade ett odlat slättlandskap med gårdar av högst varierande storlek. Stora arealer frilandstomater lyste upp landskapet. Lätta sandjordar tycktes dominera. I norra delen av region Storpolen reste vi genom mäktiga skogar med imponerande djurliv, men också gammal kulturhistoria och inte minst allvarliga minnen från andra världskriget.

Språkbarriärerna överbryggades av den skickliga kvinnliga tolken från S:t Petersburg, för att inte tala om vår egen Gwidon Jakowlew från Jordbruksverkets vattenenhet Alnarp, som även medverkat i förberedelserna. Som mycket kunnig och charmerande guide på resorna tjänstgjorde den pensionerade landshövdingen i region Storpolen, Włodzimierz Lecki

Polen av idag

När ett stort land med 38 miljoner stolta polacker befrias från flera generationer av olika ockupanter och strax därefter inlemmas i den västeuropeiska gemenskapen, då går det fort. Den ekonomiska tillväxten är imponerande och man observerar omedelbart den skog av byggkranar som reser sig runt varje stad. Industri- och handelsföretag från hela världen, inte minst från Sverige, tycktes tävla om eleganta nyetableringar vid de nya motorvägarna i regionen. Störst av allt detta nya är en futuristisk fotbollsarena i Poznan, där några av EM-matcherna skall spelas 2012. Infrastruktur och vattenvård rapporterades som andra exempel på snabb positiv utveckling.

Seminariet skall även ses i skenet av Polens första termin som ordförandeland i EU, med en uttalad ambition att verka för de övergripande EU-målen *'integration'* och *'enlargement'*.

Studiebesök med stor spännvidd

Här finns inte utrymme att beskriva alla de katedraler, krigsminnen, borgar, stuterier, nationalparker, landsbygdsmuseer och flyttblock från finska Rapakivi mm vi studerade. Här ryms bara några exempel på de olika hydrotekniska anläggningar vi såg och fick förevisa.

Skydd mot översvämningar är nödvändiga i ett flackt slättlandskap med flodsystem som rinner upp ända nere vid Slovakiska Karpaterna och mynnar i södra Östersjön. Vid floden Warta i staden Konin vandrade vi på nyanlagda skyddsvallar i stadens centrum, där hydroteknik och arkitektur utvecklats i elegant och påkostad samverkan.

Polens floder har varit – och är fortfarande – viktiga *transportleder*. Här seglade vikingar redan för 1000 år sedan. Vi färdades en dag på floden Noteć som i väster utgör biflod till Oder och som i öster förbands med Wisla genom en kanal redan på 1790-talet. Vi passerade slussar med gamla imponerande anordningar för högvattenflöden och besökte en helt nyanlagd kraftstation med turbiner byggda för mycket måttliga fallhöjder, ca 1,5 m.

Dagen innan hade vi i Dlusk besökt ett av Europas allra äldsta vattenkraftverk från slutet av 1800-talet där turbinhallen var en blänkande skönhet i full drift.

Vi fick uppleva *vattenbruk* i många former. Äldst var kulturlämningarna från gamla ålkistor i en djup ravin i nationalparken Drawinsk. Yngst var en ultramodern avancerad fiskodling hos företaget "Hydrowat" för uppfödning av stör, där de fullvuxna honfiskarna kunde leverera 10 kg/år "rysk" kaviar till ett pris av 6 000 SEK/kg. Uppfödningen krävde uppvärmt vatten som kom antingen från kylningen i ett näraliggande koleldat kraftvärmeverk eller från jordvärme och värmepumpar. Ynglen könssorterades och de unga hanarna röktes till en delikatess fullt i klass med rökt ål. Fullvuxna hanfiskar serverades som benfria filéer, kokta eller stekta. Gissa om vi njöt av sådana måltider. Välkända nationaldrycker ej att förglömma.

Till vattenbruket kan vi även räkna den över100-åriga laxtrappa som fanns vid det nämnda gamla kraftverket. Ovanligt framsynt för sin tid.

Internationell förbrödning var ett viktigt inslag i veckans vetenskapliga utbyte. Här praktiserad vid ett möte mellan seminariets båda skepp i en sluss på floden Noteć.

Hydrotekniska Sällskapet sänder ett hjärtligt tack för det mycket givande och uppskattade seminarium vi alla deltagare fick uppleva i region Storpolen 12-16 september 2011.